

Förslag: Återrapporering av villkorsbeslut 2022 Region Jämtland Härjedalen

Beslutad 2023-02-21, av: Regionala utvecklingsnämnden § xxx

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INSTRUKTIONER OCH BEGREPPSFÖRTYDLIGANDEN	2
Exempel på insatser	2
Resultatbeskrivning	2
Om hållbarhetsdimensionerna och Agenda 2030	3
Begreppet territoriellt perspektiv.....	3
ÅTERRAPPORTERING 1 – REGIONALT UTVECKLINGSARBETE	4
1.1 Den regionala utvecklingsstrategin.....	4
1.2 Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030.....	6
1.2.1 <i>Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet</i>	6
1.2.2 <i>Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet</i>	9
1.2.3 <i>Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet</i>	13
1.2.4 <i>Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystemet</i>	18
1.3 Jämställdhet, integration samt miljö och klimat	21
1.3.1 <i>Jämställdhet</i>	21
1.3.2 <i>Integration</i>	21
1.3.3 <i>Miljö och klimat</i>	22
ÅTERRAPPORTERING 2 – FÖRDELNING AV ANSLAG 1:1 REGIONALA UTVECKLINGSÅTGÄRDER	25
ÅTERRAPPORTERING 3 – SAMVERKAN MED ANDRA AKTÖRER	31
3.1 Samverkan med länsstyrelsen.....	31
3.3 Samverkan med kommuner.....	32
3.4 Samråd med organisationer	33
3.5 Samråd med näringsliv	34
ÅTERRAPPORTERING 4 – ANALYS UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING	35
5 ÖVRIGA MEDSKICK	39

Förslag: Återrapportering av villkorsbeslut 2022 Region Jämtland Härjedalen
Dnr RUN/693/2021
Näringsdepartementets diarienummer N2021/03079, N2021/03001 (delvis)
Tillväxtverkets diarienummer Å 2022–4019

Handläggare
Maria Kumpula
Samhällsutveckling

Region Jämtland Härjedalen
Box 654, 831 27 Östersund
www.regionjh.se

Instruktioner och begreppsförtydliganden

Exempel på insatser

Exempel på insatser efterfrågas i flertalet återrapporteringar. Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder men även insatser med annan finansiering kan redovisas. Insatserna som efterfrågas är sådana som har initierats eller genomförts under året. Om insatser är relevanta under mer än en fråga behöver de enbart redovisas en gång. Hänvisa vid behov till andra punkter i redovisningen, där insatsen också är relevant.

Resultatbeskrivning

Syftet med resultatbeskrivningen är att ge en bild av vilka resultat som har uppnåtts baserat på de insatser som regionerna har varit delaktiga i utifrån sitt regionala utvecklingsansvar. Syftet är även att skapa ett lärande inom det område som återrapporteringen gäller.

Resultatredovisningen ska beröra mål, resultat i form av prestationer och så långt det är möjligt effekter på kort, medellång och lång sikt. Det är eftersträvansvärt att beskriva en resultatkedja, även kallat effektkedja eller interventionslogik, så långt det är möjligt.

Resultat kan presenteras såväl kvantitativt som kvalitativt. Om det saknas en uppföljning eller en utvärdering som stöd för resultatbeskrivningen, ber vi er ändå att göra en bedömning av resultaten. Ange om resultatbeskrivningen baseras på en uppföljning, utvärdering eller en egen bedömning.

Resultatbeskrivningen ska vara överskådlig och ge en rättvisande bild av verksamheten. Samtidigt kan det behöva göras ett urval från den mängd av prestationer och effekter som kan kopplas till verksamheten/området.

Definitioner och exempel av resultat:

- **Prestationer** – antal och omfattning av genomförda aktiviteter. Till exempel antal deltagande organisationer eller antal framtagna kunskapsunderlag.
- **Effekter på kort sikt** – förändrad förmåga hos målgrupper. Till exempel ny/ökad kunskap.
- **Effekter på medellång sikt** – förändrat beteende hos målgrupper. Till exempel tillämpning av ny kunskap eller nya varor/tjänster.
- **Effekter på lång sikt** – effekter av förändrat beteende hos målgrupper eller på samhällsnivå. Till exempel ökad konkurrenskraft eller bättre hälsa.

I kolumnen *Mål* handlar det om att ange vilket eller vilka mål i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet respektive de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg) som insatsen ska bidra till.

Om hållbarhetsdimensionerna och Agenda 2030

FN:s Agenda 2030 mål är en handlingsplan med mål för omställning till ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välbefindandet. Agenda 2030:s mål och delmål är integrerade och odelbara och omfattar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

I Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 framgår att den regionala utvecklingspolitiken ska vara en del av genomförandet av Agenda 2030.

Regionerna ska i återrapporteringen redovisa hur ni (inom ramen för ert ansvar enligt lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar) arbetat med att möta samhällsutmaningarna och där integrerat de tre hållbarhetsdimensionerna enligt ovan. Med denna redovisning blir det därför en redogörelse för hur regionernas arbete bidragit till Agenda 2030.

Samhällsutmaningarna avser de som är identifierade i Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030. Det vill säga demografiska förändringar, globalisering, miljöproblem och klimatförändringar, socioekonomi och sammanhållning samt teknisk utveckling.

Begreppet territoriellt perspektiv

I återrapporteringen ska regionerna redovisa hur olika territoriella perspektiv har beaktats. Det vill säga hur insatser och prioriteringar tar hänsyn till varierande förutsättningar mellan till exempel landsbygder och städer av olika storlek och karaktär, men också olika funktionella samband över kommun-, läns-, och landsgränser.

Återrapportering 1 – Regionalt utvecklingsarbete

Utifrån 5–7 §§ lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar respektive 3–5, 8–10, 16 och 17 §§ förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete ska regionerna ge en sammanfattande beskrivning av verksamheten under året. Redovisningen ska innehålla uppgift om:

- Hur arbetet med den regionala utvecklingsstrategin och samordningen av insatser för att genomföra den har bedrivits.
- Vilka insatser som har genomförts, vilka resultat de har medfört eller förväntas medföra samt hur de har bidragit till omställningen för att möta samhällsutmaningar och därmed uppnå målet för den regionala utvecklingspolitiken samt mål i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet respektive programmen för Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg).
- Hur en ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet har integrerats i analyser, strategier, program och insatser inklusive hur integrering av jämställdhet, integration och miljö, inklusive klimat har stärkts.
- Hur olika territoriella perspektiv har beaktats samt vilken hänsyn som har tagits till olika förutsättningar som råder i olika delar av länet.

Redovisningen av verksamheten ska vara uppdelad på de strategiska områdena i regeringens skrivelse Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 (Skr. 2020/21:133), det vill säga likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet, kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet, innovation och förnyelse samt företagande och entreprenörskap i hela landet samt tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystemet.

Redovisningen inom tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystemet kan i förekommande fall innehålla en beskrivning av de insatser som har genomförts för att främja bredbandsutbyggnad under året. Redovisningen kan även innehålla uppgift om arbete som har bedrivits vid sidan av det som utförts av regionala bredbandskoordinatorer.

1.1 Den regionala utvecklingsstrategin

1.1.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet med den regionala utvecklingsstrategin och samordningen av insatser för genomförandet har bedrivits under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

Regionfullmäktige antog den nya regionala utvecklingsstrategin (RUS) "Jämtlands län 2050 – En nytänkande och hållbar region att leva, verka och utvecklas i" den 17 februari 2021, som idag är gemensam målbild för länets utveckling och var vi vill vara år 2050. Målbilden innehåller omställning och transformation där bakomliggande drivkrafter bland annat är hållbar utveckling från alla tre aspekter, intersektionalitet, digitalisering, grön omställning, territoriellt perspektiv samt social sammanhållning. För att nå visionen samt målbilden så har det under 2022 bedrivits arbete med att ställa om det regionala utvecklingsarbetet till ett

mer strategiskt processinriktat arbetssätt. Det finns därför tre metodiker kopplade till den Regionala utvecklingsstrategin;

Förändringslogik, att arbeta strategiskt gentemot målbilden i Regionala utvecklingsstrategin genom att identifiera utmaningar, behov och hinder för utveckling och hitta insatser som bemöter dessa samtidigt som de tar oss mot länets önskade målbild.

Samhandlingstrappan, målbilden i Regionala utvecklingsstrategin är framtagen genom denna metodik. Detta genomsyrar idag arbetet med Regionala utvecklingsstrategin där vi tillsammans med länets aktörer arbetar mer processinriktat för ett gemensamt genomförande med våra olika uppdrag och roller. Detta görs genom att koppla samman målstruktur i regionala styrdokument och vara processtöd till andra aktörer som väljer att koppla sina styrdokument gentemot RUS.

Backcasting, att planera från framtiden tillsammans med aktörerna och skapa en färdplan mellan nuläge och målbild 2050 genom strategiska delmål.

Under 2022 har det arbetats med att se över arbetssätt och utveckling av olika samverkansforum som Region Jämtland Härjedalen sammankallar, för att forma de strukturer som krävs för att arbeta med de ovannämnda metodikerna. Aktiviteterna inom projektet "Vägar till hållbar utveckling" har varit en del av omställningsarbetet, där bland annat arbeten såsom metoder för hantering av målkonflikter, hållbarhetsssäkring, revidering av ramverk för uppföljning och utvärdering samt samisk regional utvecklingsstrategi har genomförts.

Utmaningar i ett långsiktigt strukturellt förändringsarbete är att ha tålamod samt uthållighet eftersom det tar tid. Det byggs också in ett kontinuerligt lärande i processerna som gör att det liknar en innovationsprocess inom offentlig sektor, vilket i sig är utmanande för byråkratiska styrningsstrukturer. Andra utmaningar är också att tjänstepersoner inom Region Jämtland Härjedalen samt även representanter hos olika aktörer byts ut i dessa långsiktiga processer, vilket kan vara en utmaning både för uthållighet samt tillitsbyggandet som är en basal del av ett processinriktat arbetssätt. En av de största utmaningar som identifierats är att offentlig sektors traditionella mätinstrument för regionalt utvecklingsarbete inte är anpassade till att mäta hållbar utveckling samt processbaserat strategiskt arbetssätt och därmed kan det vara svårt att redovisa konkreta resultat löpande under förändringsarbetet.

1.1.2 Beskriv hur ni (inom ramen för ert ansvar enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar) har arbetat med att möta samhällsutmaningarna och där integrerat samtliga dimensioner av hållbar utveckling, det vill säga den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Regionala utvecklingsstrategin har en målbild som innefattar hållbar utveckling med en vision som lyder; *I Jämtlands län är befolkningen i centrum, ekologin sätter ramarna och ekonomin är ett medel och en förutsättning för hållbar utveckling.* I alla våra processer finns därför alla hållbarhetsaspekter inkluderade, i processerna har vi identifierat fler perspektiv som är viktiga för hållbar utveckling i hela länet De tre vanliga samt även det samiska perspektivet, kultur och historia samt olika platsers förutsättningar. Dessa tillämpas i det regionala utvecklingsarbetet för att hitta rätt insatser gentemot att bemöta

samhällsutmaningarna. Metodikerna som är kopplade till RUS är en bas för att säkerställa olika aspekter samt identifiera samt hantera målkonflikter för att uppnå en hållbar utveckling och detta är ett arbete som förstärkts med aktiviteterna i projektet ”Vägar till hållbar utveckling”.

Andra viktiga strategiska dokument som är en del av RUS och dess dokumenthierarki trots att de inte är inom tillväxtuppdraget, är exempelvis länets Energi- och klimatstrategi, länets folkhälsopolicy, regionala kulturplanen, samiska utvecklingsstrategin och de prioriteringar som finns i dem. Dessa tillhör inte tillväxtuppdraget, men är en del av RUS och dess underliggande målstruktur och säkerställande av hållbar utveckling.

Under året har en stor process bedrivits mellan handläggare och strateger inom hållbarhetssäkring av projekt- och företagsstöd samt säkerställa så att de är riktade mot den nya regionala utvecklingsstrategin samt programmet för Smart specialisering.

1.1.3 Beskriv hur olika territoriella perspektiv har beaktats i arbetet med den regionala utvecklingsstrategin.

Det territoriella perspektivet är idag en del av RUS och det regionala utvecklingsarbetet, det är en av de långsiktiga regionalpolitiska prioriteringarna. Vilket gör att allt regionalt utvecklingsarbete har ett territoriellt perspektiv och en stor del av arbetet är att kartlägga och lyfta länets olika förutsättningar och behovet av diversifieringen i insatser och styrning av medel.

1.2 Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030

1.2.1 Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet

1.2.1.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet inom likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

Jämtland är ett attraktivt län med många platsbundna fördelar och ”livsstilsinflyttarna” är många då möjligheten till platsobundenhet ökar och medverkar till att fler väljer att bosätta sig i länet. För att stärka förutsättningarna kring attraktiva livsmiljöer, har det skett ett processinriktat arbete mellan kommunal och regional nivå kring bland annat kopplingen mellan regionala- samt kommunala styrdokument och dialoger exempelvis gällande serviceplanering på landsbygden.

Trots stora möjligheter och potential i att öka vår attraktions- och konkurrenskraft, ser vi fortfarande med stor oro på att tillgängligheten till länet minskar med färre avgångar på flyget, att restiderna med tåg idag är längre än tidigare samt att hastigheterna på våra långa och viktiga vägstråk, europavägarna E45 och E14, sänks, med försämrad tillgänglighet och minskade arbetsmarknadsregioner som följd. Detta är mycket bekymmersamt för den regionala utvecklingen. Mitträckesutbyggnaden på det nationella vägnätet är i stort sett klar i södra Sverige och behöver snarast komma igång även i Jämtland Härjedalen.

Region Jämtland Härjedalen kan inte nog betona vikten av åtgärder i transportinfrastrukturen för den regionala och lokala utvecklingen och tillväxten. Det är ett stort tryck på transportsystemet kopplat till besöksnäringens säsonger. För länets basnäringar besöksnäring, jord- och skogsbruk samt tillverkningsindustri är transportinfrastrukturen en avgörande förutsättning. Möjligheter till snabba och effektiva transporter är viktigt för den fortsatta attraktiviteten och tillväxten. Ramtilldelningen till länstransportplanen är landets näst minsta (bara Gotland har mindre) trots att länet ligger nästan i topp på antal mil statlig väg. Beräkningsgrunderna bör förändras så att antal kilometer räknas in vid fördelning av resurser. En tredjedel av vägnätet består dessutom av grusvägar. En stor del av länets vägar är byggda för många år sedan och är i stort behov av upprustning och utveckling. Under året har vägprojekt som planerats under många år kunnat färdigställas. Det handlar om reinvesteringar såsom byte av broar, men även kurvrätningar och breddningar samt beläggning av viktiga vägstråk. Detta motsvarar dock en liten del av länets behov.

Region Jämtland Härjedalen ser utmaningar i hur olika EU-programområden överlappar varandra i dagsläget. Vi är exempelvis en del av Northern Sparsely Populated Areas Network (NSPA), men ej del av programområdet för Interreg Aurora (förutom Saepmie), där flera gemensamma insatser mellan övriga regioner pågår i NSPA pågår. Dessa överlappande programområden bör ses över till nästa programperiod.

1.2.1.2 Beskriv hur ni (inom ramen för ert ansvar enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar) har arbetat med att möta samhällsutmaningarna och där integrerat samtliga dimensioner av hållbar utveckling, det vill säga den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Se texten under 1.1.2.

1.2.1.3 Beskriv hur olika territoriella perspektiv har beaktats i arbetet med likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd.

Se texten under 1.1.3.

1.2.1.4 Ge exempel på insatser som har genomförts eller initierats under året. Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder men även insatser med annan finansiering kan redovisas. Ange max 5 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Mål Ange vilket eller vilka mål i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet respektive de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg) som insatsen ska bidra till.	Resultat i form av prestationer Beskriv uppnådda eller förväntade prestationer. För definitioner och exempel av prestationer se sidan 3.	Resultat i form av effekter Beskriv så långt det är möjligt uppnådda eller förväntade effekter på kort, medellång och lång sikt. Ange om det är uppnådda eller förväntade effekter. Ange även om resultatbeskrivningen baseras på en

			<p>uppföljning, utvärdering eller egen bedömning.</p> <p>För definitioner och exempel av effekter på kort, medellång och lång sikt se sidan 3.</p>
<p>Arbete med Service-Z, Arbetsgrupp med kommunernas landsbygdsutvecklare</p>	<ul style="list-style-type: none"> Hela länet Hållbar utveckling Smart specialisering 	<p>Mycket god kontakt mellan Region Jämtland Härjedalen, länets kommuner, länsstyrelsen och de kommersiella aktörerna.</p>	
<p>Kapacitetshöjande åtgärder på Mittbanan</p> <p>EU's strukturfondspartnerskap för Mellersta Norrland har beviljat medel till projektet Kapacitetshöjande åtgärder på Mittbanan. Huvudman är Region Jämtland Härjedalen med samverkansparten Trafikverket. Medfinansier är även Region Västernorrland.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Hela länet Hållbar utveckling 	<p>* Etablering av helbomsanläggning med ny ALEX-teknik, Havremagasinet Hastigheten väster om Östersund är idag 40 km/h. Genom att bygga en helbomsanläggning ökas säkerheten vid plankorsningen och hastigheten kan höjas upp till 120 km/h. Plankorsningen kommer att förses med s.k. ALEX teknik, en ny typ av plankorsning som har förbättrade intrångsskydd, ljudsignal och felutpekning.</p> <p>* Kapacitetsförstärkning, Erikslund Erikslund är en av mötesstationerna på den enkelspåriga sträckan mellan Sundsvall – Ånge. Idag måste tågen vänta utanför stationen medan det andra tåget kör in på mötesspåret. Genom investeringen av en samtidig infart kan tågmöten effektiviseras och ske upp till fem minuter snabbare jämfört med idag. Detta gynnar tågtrafiken på Mittbanan genom ökad kapacitet och minskad risk för tågförseningar.</p>	<p>Åstadkomma kortare restider, ökad kapacitet och en modernisering av järnvägen utifrån fyrstegsprincipen samt resenärers och godstrafikens behov.</p>
<p>Projektet "En attraktiv region"</p>	<ul style="list-style-type: none"> Hela länet Hållbar utveckling Smart specialisering, kompetensförsörjning 	<p>Ett proaktivt inflytningsarbete utförs via arbetssättet Talent Attraction Management. Metoden syftar till att genom fyra faser länka</p>	<p>Projektets målsättning är att skapa en väl fungerande samverkansplattform mellan deltagande organisationer, vilket</p>

		<p>samma inflyttare, arbetsgivare och offentliga aktörer. Faserna är:</p> <p>Attrahera talang Välkomna talang Integrera talang Stärkt varumärke</p> <p>Detta görs i samarbete med 8 kommuner, Länsstyrelsen Jämtland, Länsförsäkringar Jämtland, Jämtkraft AB. Genom projektet har det startats ett antal nätverk för att nå våra mål på bästa sätt.</p> <p>Ett antal ambassadörsnätverk på bynivå är skapad för att på bästa sätt integrera nyinflyttade. Co-working nätverk med alla co-working aktörer runt om i länet är igång. Uppstart av ett regionalt ambassadörsnätverk är nu igång.</p> <p>Ett gemensamt etablerat digitalt ekosystem för inflyttning och kompetensattraktion är på plats sen ett år tillbaka. Hittills har 848 inflyttarförfrågningar kommit in och 115 av dessa har flyttat till länet som vi vet om i dagsläget.</p> <p>Alla inblandade i projektet ska tillsammans skapa en positiv bild av Jämtland Härjedalen där vi arbetar mot en gemensam vision för kompetensattraktion och platsvarumärkesbyggande.</p> <p>Mål i Jämtland Härjedalen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 400 hushåll väljer Jämtland Härjedalen som boplat - 200 företag får tillgång till arbetskraft 	<p>saknas inom detta område. Ett utvecklat samarbete mellan det offentliga, privata och ideella.</p> <p>Utöver det ska projektet marknadsföra länets livsstil och arbetsmarknad vilket ska resultera i att människor väljer att flytta till vår region</p>
--	--	---	--

1.2.2 Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet

1.2.2.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet inom kompetensförsörjning och kompetensutveckling har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

Det strategiska arbetet kring kompetensförsörjning har utvecklats med utgångspunkt i den plan för regional kompetensförsörjning som togs fram under föregående år tillsammans med aktörer i länet med olika perspektiv och uppdrag gällande kompetensförsörjning. Samverkan gällande kompetensförsörjning på regional nivå är organiserad i en ledningsgrupp som består av representanter från Region Jämtland Härjedalen, Arbetsförmedlingen, Mittuniversitetet, Samling Näringsliv, Handelskammaren, Jämtlands Gymnasieförbund och folkhögskolorna. Här finns även företrädare från kommunerna: representanter ur regionala nätverk för chefer inom vuxenutbildning och Lärcentrum, respektive för tillväxt- och näringslivschefer.

Planen är beslutad i den regionala utvecklingsnämnden. Den innehåller fyra fokusområden och ett 20-tal insatser som identifierats som viktiga för att möta utmaningar som länet står inför när det kommer till att klara kompetensförsörjningen. Planen är en konkretisering av såväl den nationella strategin för hållbar regional utveckling som den regionala utvecklingsstrategin.

Ledningsgruppen för regional kompetensförsörjning som varit aktiva i framtagandet av planen spelar en central roll för genomförande av planen. Planen har möjliggjort en bättre helhetssyn och möjlighet till synergier och gemensamma stegförflyttningar i den riktning som krävs för länets utveckling.

Ett särskilt fokus har under året legat på att utifrån ett helhetsperspektiv medvetandegöra olika aktörer om länets utmaningar och behov kopplat till kompetensförsörjning samt synliggöra strukturen för det arbete som pågår. Regionens roll har i sammanhanget varit viktig att synliggöra mot bakgrund av förändringar i lagen om regionalt utvecklingsansvar. Underlag och prognoser, i synnerhet SCB:s Trender och prognoser bruten på regional nivå har också varit central i såväl dialoger som för att ytterligare konkretisera och initiera strategiskt viktiga insatser. Information och dialog har skett med såväl utbildningsaktörer (som exempelvis Mittuniversitet, Jämtlands gymnasieförbund) och främjarorganisationer samt kommuner; bl.a. genom kommunalråd, tillväxt/näringslivsheter, skolchefer, vuxenutbildningschefer samt med politiker och chefer inom regionen.

Ett strategiskt viktigt arbete under året har också legat på att förbättra förutsättningar för finansiering. Att säkerställa tillgång till såväl långsiktig stabil grundfinansiering som tillgång till relevanta utvecklingsmedel är oerhört viktigt för att kunna bygga hållbara strukturer och kapacitet i en liten region. På detta område finns dessvärre fortsatt en rad utmaningar, både vad gäller det faktum att vi i likhet med andra mindre regioner kraftigt missgynnas av det faktum av *hur* medel fördelas till regioner vid införandet av uppgiften kring kompetensförsörjning i lagen om regionalt utvecklingsansvar. Där vi förväntas utföra samma uppgifter som större regioner men tilldelas medel utifrån befolkningens mängd. Utöver detta har det framkommit att regionalt utvecklingsansvariga i vårt NUTS 2 område har mer begränsade möjligheter till faktiskt inflytande kring hur Europeiska socialfonden+ kan och bör nyttjas. I samband med arbetet med att ta fram regionala handlingsplaner för den nya

programperioden har det blivit påtagligt att samverka med de regionala ESF-kontoren fungerar väldigt olika över landet. RUA:s möjlighet till inflytande gällande utlysningars inriktning och utformning är långt ifrån likvärdig. Dessa förutsättningar behöver ses över och åtgärdas från nationellt håll.

Den nationella nivån och de myndigheter som har uppdrag gällande kompetensförsörjning behöver i ökad utsträckning verka för att stödja och erbjuda lösningar som fungerar i relation till små regioner med många mindre aktörer och gles geografi där begränsad egen utvecklingskapacitet ofta finns. Den myndighetssamverkan som finns mellan myndigheter med uppdrag gällande kompetensförsörjning bör ges ett särskilt uppdrag gällande detta. Myndighetssamverkan bör överlag jobba mer utmaningsdrivet och samordna sig i frågor som är viktiga för att kompetensförsörjningen ska kunna fungera i praktiken på regional och lokal nivå. Framgent bör även SCB ingå i myndighetssamverkan och/eller få ett långsiktigt uppdrag att ta fram Trender och prognoser på regional nivå vart tredje år. För att möjliggöra mer likvärdiga förutsättningar för hållbar kompetensförsörjning i hela landet bör myndigheter med uppdrag kring kompetensförsörjning ha ett tydligare regionalt perspektiv, både vad gäller underlag och analyser samt i relevanta uppdrag och utveckling.

1.2.2.2 Beskriv hur ni (inom ramen för ert ansvar enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar) har arbetat med att möta samhällsutmaningarna och där integrerat samtliga dimensioner av hållbar utveckling, det vill säga den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Under året har ett arbete skett med att synliggöra och skapa medvetenhet om utmaningar och behov gällande kompetensförsörjning i olika sammanhang för att lägga grunden för att samverka eller främja nya lösningar. Att komma vidare till nästa steg och faktiskt möta utmaningarna som i vår region på många sätt är extra utmanande sett till parametrar som exempelvis demografi, utbildningsnivå, utvecklingskapacitet, näringslivsstruktur och gleshet är i många delar svårt. I länet finns en god samverkanstradition, vilket är en viktig förutsättning för att kunna jobba utmaningsdrivet. Inom ramen för arbetet med regional kompetensförsörjning har en struktur och kultur för att gemensamt ta sig an delar av utmaningarna börjat ta form. Arbetet kräver dock uthållighet och långsiktighet då det är komplext och behöver inbegripa många perspektiv och aktörer för att nå effekt. Framtagen plan syftar till att möta utmaningar gällande kompetensförsörjning som i sin tur är tätt sammanlänkade med andra samhällsutmaningar som exempelvis demografiska förändringar, socioekonomi, social sammanhållning och teknisk utveckling.

Hållbarhet är integrerat i planen för regional kompetensförsörjning, i synnerhet ekonomisk och social hållbarhet. Utpekade fokus och insatsområden adresserar i första hand tre av Agenda 2030 målen; mål 4 (God utbildning för alla), mål 8 (anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt) och mål 10 (Minskad ojämlikhet).

Viktiga förutsättningsskapande delar behöver till för att kunna ta de utvecklingssteg som behövs. Här behöver den nationella nivån och myndigheter i väsentlig del backa upp och underlätta och inte försvåra. Mot bakgrund av att såväl regionen som många aktörer i länet har en begränsad egen utvecklingskapacitet blir det särskilt viktigt att den nationella nivån och myndigheter har förståelse för detta och bidrar på ett sätt som stödjer och underlättar. Många av de satsningar som initieras från nationell nivå utgår dock i första hand från ett

urbant perspektiv som tyvärr många gånger slår fel i förhållande till behov och förutsättningar i mindre regioner/kommuner.

1.2.2.3 Beskriv hur olika territoriella perspektiv har beaktats i arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

En viktig del i arbetet med underlag och analyser är att, från den regionala nivån, bryta ner uppgifter på kommunnivå för att just synliggöra områden där utmaningar och behov skiljer sig åt men också där likheter finns. Tidigare genomförd näringslivsundersökning med fokus på kompetens och utvecklingsbehov hos företagen i länet har tillsammans med annan framtagen statistik (exempelvis socioekonomisk analys) synliggjort många av de inomregionala skillnader som finns. Vissa kommuner i länet har mer gynnsamma förutsättningar att i ett nästa steg identifiera och söka lösningar medan flera andra har svårigheter att mäta med att ta de steg som krävs för att nå förändring. Det finns ett stort behov av mer stödjande insatser, inte minst i gles- och landsbygdsområden, för att stärka aktörers utvecklingskapacitet. För att möjliggöra detta finns i sin tur behov av att stärka förutsättningar för små regioners utvecklingskapacitet.

När kompetensförsörjningsutmaningar nu blir alltmer påtagliga i princip alla sektorer och branscher blir det allt svårare att anlägga ett mer långsiktigt utvecklingsperspektiv i frågorna som mer får karaktären av krishantering. Här behöver den nationella nivån kliva in och tydligare kompensera i framförallt glesa miljöer där utmaningarna kring kompetensförsörjning och kompetensutveckling redan är och kommer bli alltmer utmanande med tiden och därmed kräver ett ökat nytänk. Den regionala nivån skulle behöva förstärkas för att i högre grad kunna erbjuda kompensatorisk stöd/kompetens i strategiska utvecklingsfrågor/lokala utvecklingsprocesser. Förslagsvis bör den nationella nivån möjliggöra för mindre regioner med många små aktörer och kommuner att vid behov kunna avropa konsultativt processtöd för att främja och stärka utvecklingskapacitet.

Det faktum att många av såväl medborgarna som företagen upplevs ha begränsad tillgång till stöd (via exempelvis Arbetsförmedlingen) och till ett funktionellt utbildningsutbud/utbildningsmöjligheter är påtagligt. Arbetet har tydliggjort och drivit på incitamenten för att vidareutveckla Lärcentra som potential för att tillgängliggöra utbildning och utveckling lokalt. Det föreligger dock fortsatt en påtaglig utmaning för kommuner att långsiktigt investera i en sådan struktur då finansieringen från staten är alltför kortsiktig och oförutsägbar. Det faktum att flera av kommunerna i länet har svårigheter att få en ekonomi i balans, medför begränsade möjligheter för kommuner att långsiktigt investera i utveckling när lagstadgad verksamhet måste prioriteras.

- 1.2.2.4 Ge exempel på insatser som har genomförts eller initierats under året. Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder men även insatser med annan finansiering kan redovisas. Ange max 5 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Mål Ange vilket eller vilka mål i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet respektive de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg) som insatsen ska bidra till.	Resultat i form av prestationer Beskriv uppnådda eller förväntade prestationer. För definitioner och exempel av prestationer se sidan 3.	Resultat i form av effekter Beskriv så långt det är möjligt uppnådda eller förväntade effekter på kort, medellång och lång sikt. Ange om det är uppnådda eller förväntade effekter. Ange även om resultatbeskrivningen baseras på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning. För definitioner och exempel av effekter på kort, medellång och lång sikt se sidan 3.
<p>Utveckla en regional struktur för validering i syfte att stärka och effektivisera kompetensförsörjningen i länet.</p> <p>Insatsen har initierats under året.</p>	<p>Bidrar till särskilt mål Främja livslångt lärande (Europeiska socialfondsprogrammet).</p> <p>Bidrar även till övergripande visioner i regional utvecklingsstrategi samt till genomförande av plan för regional kompetensförsörjning.</p>	<p>-Målgruppsanpassad kommunikation om kompetensförsörjning och validering finns framtagen</p> <p>-Minst 11 organisationer deltar/tar del av relevanta delar som utvecklas/tas fram/förmedlas via satsningen</p>	<p>Förväntad långsiktig effekt</p> <p>- Ökad förståelse och samsyn kring valideringens roll och nytta för kompetensförsörjningen</p> <p>-Validering blir ett, av flera, viktiga verktyg för att skapa effektiva och träffsäkra insatskedjor för att klara kompetensförsörjningen i länet.</p>

1.2.3 Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet

- 1.2.3.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet inom innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

Smart specialisering är ett prioriterat koncept för att driva innovation och förnyelse inom tillväxtuppdraget och handlar om att mobilisera inför framtiden genom att kraftsamla insatser och resurser – båda offentliga och privata – för stärkt konkurrenskraft, innovation, forskning, och sysselsättning inom regionala styrkeområden eller kompetensområden med utvecklingspotential.

Under 2022 har arbetet med länets Program för Smart Specialisering fortsatt genom ett aktörskivet processbaserat strategiskt arbetssätt. Programmet antogs politiskt i november

2020 och arbetet har under året drivits av processledare för de följande fyra styrkeområdena:

- Hållbar energi
- Upplevelser
- Digitala lösningar
- Jord, skog och vatten

Utifrån vårt glesbefolkade län, där befolkningen bor väldigt utspridd, ger breda styrkeområden oss bättre möjligheter att samla aktörer, eller mobilisera den kritiska massa som behövs för att utveckla styrkeområdena. Breda styrkeområden ger oss också möjligheter till framtida innovativa idéer och nya skärningspunkter. Vi ser styrkan i testbäddar i glesa strukturer, e-hälsa, och friluftsliv. Vi ser också att fortsatta insatser med arbetshubbar, att skapa attraktiva livsmiljöer och attraktiva jobb i landsbygden, utökad bredbandsinfrastruktur, förbättrad transportinfrastruktur till och från regionen, och offentlig och kommersiell service i hela regionen är viktiga insatser inom regional utveckling som stärker arbetet med smart specialisering.

God styrning av strategi för smart specialisering är idag ett krav för att ta del av europeiska struktur- och investeringsfonder, som finns för att främja företagande och innovation. Kravet är nytt för programperioden och innebär att det finns behov av satsningar och investeringar för att utveckla regionala färdigheter för smart specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap. Det innebär också rent konkret i interna rutiner att inkommande ansökningar inom strukturfondsprogrammen granskas av regionala utvecklingsstrateger utifrån potentialen att stärka länets identifierade styrkeområden.

Arbets sättet kring Smart Specialisering är ännu nytt för regionen, det är ett utforskande arbets sätt som genomförs tillsammans med länets aktörer. Det gör att det har varit en utmaning att navigera i vad som ska göras och på vilket sätt samt rollfördelning mellan regionen och länets aktörer. Med anledning av detta genomfördes en förstudie under 2021. Utifrån denna har tre viktiga frågor för arbetet framåt identifieras. Arbetet med dessa initierades omgående och exempelvis utlystes i november 2021 möjligheten för klusteraktörer i länet att söka stöd från anslag 1:1 till utveckling av innovationsklusterverksamhet i syfte att som operativ part tillsammans med Region Jämtland Härjedalen utveckla styrningen samt driva arbetet inom Smart specialisering framåt. Utfallet av innovatinsklusterutlysningen: Tyvärr var det utmanande för våra nyckelaktörer i länet att få sin ansökan beviljad då den krävde 50% egen medfinansiering, vilket är ett oerhört svårt krav att uppnå för dessa aktörer.

För att stärka kompetensen inom smart specialisering och för att följa med i omvärldsbevakningen har berörda processledande tjänstepersoner inom region Jämtland Härjedalen deltagit i en uppdragsutbildning inom Smart specialisering genom Karlstads universitet. Kunskapen har delats vidare i länet genom särskilda digitala informationsträffar.

Insikter som kom fram extra tydligt under 2022 är bl.a. följande:

Förutom ovannämnde insatser som pågår, våra fyra styrkeområden i sig, och hur de skär in i varandra har vi även sett olika parallella och horisontella spår som vi fortsatt behöver arbeta

med för att ytterligare stärka arbetet med smart specialisering. Dessa är energieffektiviseringsåtgärder, digitaliseringen i länet (dvs. att vidareutveckla digital kompetens hos offentligheten och företag), och rättvisa utifrån ett normkritiskt perspektiv.

En utmaning för vårt län är begränsad kapacitet när det gäller arbetet med smart specialisering på de olika nivåer i samhället utifrån quadruple helix-modellen.

Ett sätt att motkompensera för våra utmaningar och när det gäller själva arbetet med smart specialisering är att stärka våra lokala aktörsnätverk, att bygga tillit och skapa förankring mellan nyckelaktörer i länet, att stärka banden med akademien inom länet (via Mittuniversitetet), och att skapa samarbete och handlingskraft tvärsöver våra läns- och landgränser.

Vi ser också att vi behöver bli än bättre på att samarbeta med våra kommuner i länet, som nu håller på att ta fram egna färdplaner för att kunna arbeta vidare med smart specialisering.

Våra utmaningar innebär även vissa typer av styrkor. Till exempel gör vårt småskaliga jordbruk och skogsbruk (i.o.m. alla små privata skogsägare) att det finns en speciell närhet till naturen som uttrycker sig en s.k. *community-based knowledge* som inte går att underskatta och som kan bidra till ett starkt hållbarhetstänk och smarta lösningar, framför allt när den lokala platsbaserade kunskapen underbyggs med evidensbaserad kunskap via oberoende forskning. Istället för att åtgärda upplevda problem kan man då på enklare sätt hitta och angripa den egentliga roten till problemet. Speciellt S4 kan ses som en metod för att utmana status quo/business-as-usual och därmed ta ett stort kliv framåt i utvecklingen för länet.

Ett lackmustest för impact när vi stödjer aktörer i länet med att få till projekt är att se om projektet, med fokus på ett särskilt styrkeområde, också har potential att lyfta några av de övriga styrkeområdena. Det blir extra relevant utifrån aktörernas begränsade kapacitetsförmåga, den s.k. *organizational thinness*. Till exempel ser vi att styrkeområdet *Digitala lösningar* (dvs. innovativa digitala lösningar, inte att blanda ihop med att utveckla digital kompetens) skulle kunna stärka upp övriga styrkeområden genom nya digitala affärsmodeller, nya digitala produkter och tjänster, och även nya sätt att digitalt tillgängliggöra kultur, natur och olika typer av arenor.

1.2.3.2 Beskriv hur ni (inom ramen för ert ansvar enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar) har arbetat med att möta samhällsutmaningarna och där integrerat samtliga dimensioner av hållbar utveckling, det vill säga den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Programmet för smart specialisering belyser en hel rad av möjligheter och utmaningar kopplade till hållbarhetsdimensionerna och förklarar att det sker ett löpande tydliggörande av hur utförda insatser (inte minst i form av beviljade företagsstöd och projektmedel) påverkar de 17 globala målen i Agenda 2030.

Programmet lyfter att vi behöver se normkritiskt på hur vi formar länets regionala tillväxtarbete genom att ta hänsyn till samiska förutsättningar och behov och möjliggöra delaktighet, och formulerar att ett hållbart och affärsmässigt användande av de platsbundna

naturtillgångarna i kombination med ett starkt entreprenörskap är länets största utvecklingspotential. Den gröna omställningen innebär nya affärsmöjligheter, fokus på ekosystemtjänster och stor potential i utvecklingen av nya cirkulära affärsmodeller.

I arbetet med smart specialisering behöver vi även ta ansvar när det gäller intersektionalitet, dvs. att se, syna, och ändra på maktstrukturer och det är där rättviseaspekten kommer in. Vilka blir inbjudna till smart specialiseringsmötena? eller Hur ser representationen ut i styrgrupper och referensgrupper kopplade till smart specialiseringsinsatser?

Samtliga processledare för smart specialisering och handläggare för företags- och projektstöd har, inom ramen för projektet Vägar till Hållbar Utveckling, gått på workshops för att lära sig mer om Agenda 2030, hur mål och delmål konkret kan kopplas till arbetet med smart specialisering och respektive styrkeområde, och hur handläggare kan få kunskapsstöd när det gäller uppfyllandet av hållbarhetsdimensionerna i inkommande ansökningar.

En stor utmaning vi ser är finansieringen av att bygga innovations- samt företagsfrämjande system i gleasa miljöer, såsom kluster. Det har visat sig att statsstödsregler gör att offentlig finansiering endast kan ske till 50% och det är ett bekymmer i ett län med gleasa strukturer och liten kritisk massa. Det är svårt att få ihop 50% privat medfinansiering.

1.2.3.3 Beskriv hur olika territoriella perspektiv har beaktats i arbetet med innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande.

Det territoriella perspektivet har varit högt upp på agendan under året ur flera perspektiv. Det har tydliggjorts i det strategiska arbetet med hur företags- och projektstöd finansierade av medel från anslag 1:1 och även ERUF-medel bör prioriteras för att skapa förutsättningar för innovation och framgångsrikt entreprenörskap och företagande i hela länet. I den strategiska bedömningen över vilka ansökningar som ska beviljas stöd har kriteriet ”Betydelse för platsens utveckling” funnits med för att beakta att en investering kan vara avgörande för en plats i länet men samtidigt inte vara prioriterad på en annan plats. Det territoriella perspektivet har också beaktats i arbete med remisser, yttranden etc. Region Jämtland Härjedalen följer upp hur insatserna som görs faller ut geografiskt för att säkerställa att förutsättningar för utvecklingskraft och stärkt lokal konkurrenskraft faktiskt skapas i hela länet. Utfallet används för lärande, utvecklande samt eventuellt omformande av politik och styrning för att nå målet.

En utmaning vi kan se gällande det territoriella perspektivet är att större mer resursstarka kommuner och företag har bättre förutsättningar att söka och driva utvecklingsprojekt samt möjligheter att göra satsningar i sina företagsverksamheter. Här efterfrågas större möjligheter och resurser att stärka de mindre kommunerna och företagarnas kapacitet att till exempel nyttja projekt- och företagsstöd samt att det finns möjlighet att kunna stödja primärproducenter. Detta är en del av våra styrkeområden inom Smart specialisering och de företagarna hänvisas till andra stödsystem där finansieringen är lägre.

1.2.3.4 Ge exempel på insatser som har genomförts eller initierats under året. Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder men även insatser med annan finansiering kan redovisas. Ange max 5 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Mål Ange vilket eller vilka mål i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet respektive de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg) som insatsen ska bidra till.	Resultat i form av prestationer Beskriv uppnådda eller förväntade prestationer. För definitioner och exempel av prestationer se sidan 3.	Resultat i form av effekter Beskriv så långt det är möjligt uppnådda eller förväntade effekter på kort, medellång och lång sikt. Ange om det är uppnådda eller förväntade effekter. Ange även om resultatbeskrivningen baseras på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning. För definitioner och exempel av effekter på kort, medellång och lång sikt se sidan 3.
Översyn av erbjudanden om företagsstöd, för att bättre främja den önskade utvecklingen som går i linje med RUS och S3	Bidrar till mål inom RUS <ul style="list-style-type: none"> Hållbar utveckling Hela länet Smart specialisering, industriell omvandling genom grön omställning och digital transformation. 	Att företagen främjas och stötts i den omställning som krävs för att vara konkurrenskraftiga i framtiden. Att medel styrs så att länet styrkeområden utvecklas och stärks.	Förväntad effekt är att nå den målbild som finns i RUS och att styrkeområden i S3 stärks. Att företag ställer om och möter framtidens konkurrenskraft.
Framtagande av riktat erbjudande om företagsstöd för digitaliseringsinsatser.	Bidrar till mål inom RUS <ul style="list-style-type: none"> Hållbar utveckling Smart specialisering, industriell omvandling genom grön omställning och digital transformation. Bidrar till mål inom ERUF Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft	Erbjudandet riktar sig till små och medelstora företag med fast arbetsställe i länet. Ett riktat erbjudande ger oss sedan möjlighet att följa upp antal och i vilken omfattning stödet använts.	Förväntade effekter: Att insatsen bidrar till att företagen utvecklas och kan ställa om till de nya marknadsförutsättningarna i respektive bransch som kommer med megatrenden digitalisering. Vidare från skrivet ovan; stärkt konkurrenskraft, genom digital transformation.
A Business Region on the move	Bidrar till mål inom RUS <ul style="list-style-type: none"> Hela länet Smart specialisering 	Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag i regionen genom att stödja expansionsinsatser hos företagen och etablering av nya företag.	Genom projektet insatser ser vi att kommunerna kommer att stärka sin förmåga att ta fram kommunala planeringsunderlag för landbaserat vattenbruk. Genom att identifiera och

		Stärkt den regionala mottagningskapaciteten genom inventering av affärsmöjligheter, marknadsunderlag för etablering- och expansion, stärkt kunskap- och kännedom, klusterutvecklingar m.m. Vidare har projektet bidragit till 18 etableringar av nya företag som tillsammans har ökat sysselsättningen i länet med 361 personer varav 192 kvinnor och 169 män. Utöver det har insatser genomförts för ökad konkurrenskraft hos 102 företag. Totalt bidrar dessa etableringar och expansioner till ca 165 mnkr per år i samhällsekonomiska effekter.	bedöma lämplighet kommer olika industriområden att förberedas för framtida industri vilket kommer att kunna bidra till de regionala tillväxtmålen. Vi ser att projektet kommer att stötta både kommuner och övriga intressenter samt företag med ny kunskap inom landbaserat vattenbruk.
Projektet Smart Industriell Modernisering I JH samt MITT-regionen, SIM JH och SIMMITT	<p>Bidrar till mål inom RUS</p> <ul style="list-style-type: none"> Hela länet Smart specialisering <p>Bidrar till Smart Specialiseringsområdena: Digitala lösningar, Hållbar energi samt Jord, skog, och vatten</p> <p>Bidrar till mål inom ERUF</p> <p>- Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft</p> <p>Bidrar till Agenda 2030:s mål 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur</p>	<p>Syftet med projektet är att skapa förutsättningar för förnyelse och omställning för ökad konkurrenskraft i små- och medelstora industri- och industrinära företag. Projektet spänner över områdena: finansieringsförmåga, produktivitetseffektivisering, tjänste-/produktaddering, kompetensförsörjning samt affärsmodeller och internationalisering.</p> <p>Olika insatser har inom ramen för projektet genomförts inom områdena produktionseffektivisering, tjänstefiering, affärsmodeller, finansiering, kompetensutveckling och internationalisering.</p>	<p>-De enskilda företagen ökar sin konkurrenskraft och långsiktiga överlevnad, genom tidigareläggande av insatser som utvecklar företaget och dess produkter.</p> <p>-Skapa förutsättningar för branschen (och andra branscher) att genomföra investeringar med stöd av finansiella instrument.</p> <p>-Region Jämtland Härjedalen svarar som tillväxtansvarig upp mot de analyser och rekommendationer som OECD belagt genom sin Territorial Review (2017</p>
Strategisk planering för landbaserat vattenbruk (RAS) i Jämtland Härjedalen	<p>Bidrar till mål inom RUS</p> <ul style="list-style-type: none"> Platsbunden utveckling Hållbar utveckling Smart specialisering med utveckling av styrkeområdet JordSkogVatten <p>Bidrar till mål inom ERUF</p> <ul style="list-style-type: none"> Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft 	<p>10 samverkande offentliga organisationer (8 kommuner och region Jämtland Härjedalen och Länsstyrelsen i Jämtlands län)</p> <p>Lämpliga och olämpliga lokala siter i länets kommuner.</p> <p>Bilagor till och framväxande rapport över Strategisk planering för landbaserat vattenbruk i Jämtlands län inkl checklista för länets kommuner för att förenkla för entreprenörer.</p>	<p>Bättre förutsättningar att snabbare och enklare möjliggöra för entreprenörer att hitta lämpliga platser i kommunen.</p> <p>Bättre samverkan mellan kommuner, länsstyrelse och region som förenklar för entreprenörer och tjänstepersoner.</p> <p>Förväntade resultat:</p> <p>Ännu bättre förutsättningar enl. Ovan.</p>

Timbanken	Bidrar till mål inom RUS <ul style="list-style-type: none"> Hela länet, platsbunden utveckling Hållbar utveckling Bidrar till mål inom ERUF <ul style="list-style-type: none"> Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft 	154 stöttade företag genom 366 genomförda konsulttimmar 53 % har fått stöd inom området "marknadsföring och sälj" 17% inom affärsplanering, affärsstrategi och affärsutveckling	Bedöms öka lönsamhet genom utveckling av marknadsföring och sälj samt genom affärsutveckling. Baseras på företagens val av utvecklingsområden och deras egna bedömningar utifrån en enkät.
-----------	---	---	---

1.2.4 Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystemet

1.2.4.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet inom tillgänglighet genom digital kommunikation och transportsystemet har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

Regional plan för transportinfrastruktur 2022 – 2033 har beslutats av Regionfullmäktige under hösten 2022. Den låga tilldelningen av medel till den Regionala planen är bekymmersam mot bakgrund av länets stora statliga vägnät. Trots över 500 mil länsvägar är ramtilldelningen till länet den näst minsta i landet. Den generella ökningen av budgetramen för länstransportplanerna är positiv, men ger inte länet någon större ökning av anslaget då den gamla fördelningsnyckeln kvarstår. Problematiken har påtalats för departementet i många år. Länsanslaget är av stor betydelse för utvecklingen av länets vägar i ett stort län som Jämtland. Möjligheterna till medfinansiering i de potter för trafiksäkerhet som föreslås i nationella planen blir dessutom obefintlig när länsanslaget är så lågt. Den låga tilldelningen av medel riskerar att leda till lägre tillgänglighet och det i sin tur ger sämre utvecklingsmöjligheter och en förminskning av vår arbetsmarknadsregion.

Under slutet av årets initierades ett samarbete med Västernorrland för att gemensamt arbeta för fortsatt god tillgänglighet samt ökad trafiksäkerhet längs E14. Region Jämtland Härjedalen inkluderar även E45 i arbetet. E14 och E45 är mycket viktiga stråk genom länet och arbetet med att säkerställa en god trafiksäkerhet och tillgänglighet är eftersatt och inte i nivå med många övriga Europavägar i landet. Region Jämtland Härjedalen ändrade resepoliticyn för att möjliggöra val av flyg i större utsträckning än tidigare. Region Jämtland Härjedalen arbetar samtidigt aktivt med en omställning av flyget då vi ser det som mycket viktigt att minska flygets klimatpåverkan.

Region Jämtland/Härjedalens enskilt viktigaste mål är att verka för kortare restid med tåg till Stockholm. Tillsammans med kommunerna och näringslivet har påverkansinsatser genomförts mot SJ och Trafikverket. Regionen kommer fortsätta det strategiska arbetet under 2023.

Under 2022 blev frågan om militär mobilitet aktuell utifrån rådande världsläge. Region Jämtland Härjedalen har inlett ett strategiskt arbete tillsammans med Östersunds kommun men även näringslivet och Norge genom Fellesrådet.

1.2.4.2 Beskriv hur ni (inom ramen för ert ansvar enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar) har arbetat med att möta samhällsutmaningarna och där integrerat samtliga dimensioner av hållbar utveckling, det vill säga den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Nära samverkan med kommunerna och en kontinuerlig dialog för att tidigt fånga upp brister och behov (med fokus på infrastruktur) som uppstår till följd av till exempel ökad inflyttning. Primärt har Trafikverket ansvar över sammanställningen av brister och behov men regionen deltar i dialogerna eftersom vi har ansvaret för prioriteringen av utvecklingsåtgärder längs länsvägnätet.

Vi arbetar med den tekniska utvecklingen genom att vara medfinansiär för Green Flyway ett projekt som arbetat med att fasa ut fossila bränslen för flyg samt transporter med drönare.

Regionala transportplanen 2022-2033 har ett stort fokus på byggnation av gång- och cykelvägar. När dessa objekt byggts kommer trafiksäkerheten och tillgängligheten för oskyddade trafikanter ha ökat i många orter i länet. Vilket är bra, men den stora anledningen till detta är för att anslaget är så litet så det faktiskt inte räcker till något mer. (se även 1.2.1.1)

Flygtrafiken i vårt län är en oerhört viktig del av transportinfrastrukturen, där flygplatsen i Åre/Östersund samt flygplatsen i Sveg är två viktigare noder. Viktigt för tillgängligheten mellan länet och Stockholm och även till och från Europa. En annan viktig nod är Umeå där det för oss sker mycket samverkan med universitetssjukhuset.

1.2.4.3 Beskriv hur olika territoriella perspektiv har beaktats i arbetet med tillgänglighet genom digital kommunikation och transportsystemet.

Jämtlands län är stort till ytan och invånarna är spridda över hela länet om än med en koncentration runt transportstråken E14 och E45 samt några av de större länsvägarna. Det är en utmaning att skapa liknande förutsättningar för tillgänglighet över hela länet. Investerade medel ger ofta störst effekt (ekonomiskt, socialt och miljömässigt) i anslutning till tätorter där trafikarbetet är som störst och flest invånare kan dra nytta av åtgärden. Samtidigt är åtgärder i glesbygderna viktiga för byarnas utveckling och överlevnad. Vid upprättande av regionala transportplanen är ambitionen att fördela medel ur planen så att utvecklingen sker i alla kommuner/delar av länet. Till följd av låg medelstilleddning kan endast ett fåtal åtgärder genomföras årligen varför det i mindre kommuner ofta bara kan prioriteras ett eller två objekt inom planens tolvsårsperiod. I samband med prioriteringsarbetet förs en nära dialog med Trafikverket som prioriterar åtgärder inom övriga av Nationella transportplanens delar då även dessa bidrar positivt till utvecklingen i respektive kommun och i länet som helhet. Under hösten 2022 har arbetet med att upprätta en tillgänglighetsanalys inletts. Enligt nu gällande tidplan kommer detta arbete slutföras under senare delen av 2023. Tanken är att studien med tillhörande workshops/dialoger ska ge oss på Regionen samt berörda parter en bättre bild av vilka åtgärder som är viktiga för samhällsutvecklingen och tillgängligheten i olika delar av länet. Inom ramen för arbetet kommer exempelvis kommuner, näringslivet, besöksnäringen, Galtije, kollektivtrafikmyndigheten involveras.

- 1.2.4.4 Ge exempel på insatser som har genomförts eller initierats under året. Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder men även insatser med annan finansiering kan redovisas. Ange max 5 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Mål Ange vilket eller vilka mål i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet respektive de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg) som insatsen ska bidra till.	Resultat i form av prestationer Beskriv uppnådda eller förväntade prestationer. För definitioner och exempel av prestationer se sidan 3.	Resultat i form av effekter Beskriv så långt det är möjligt uppnådda eller förväntade effekter på kort, medellång och lång sikt. Ange om det är uppnådda eller förväntade effekter. Ange även om resultatbeskrivningen baseras på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning. För definitioner och exempel av effekter på kort, medellång och lång sikt se sidan 3.
Färdigställande av regional transportplan 2022-2033	Utvecklingskraft i hela länet Hållbar utveckling Utveckla våra styrkeområden	Kontinuerlig pågående dialog med primärt kommuner (även ca 8 inbokade möten/år) och Trafikverket men även med Länsstyrelsen och Näringslivet m.fl Fastställd regional transportplan Under 2022, färdigställande av ett objekt finansierat med medel ur planen: Gc-väg Strömsund - Ulriksfors	Åtgärdade brister i länsvägnätet, dock begränsad effekt till följd av låg medelstildelning. Möjliggörande av ökad andel transporter/förflyttningar med alternativt färd sätt. Bidra med förutsättningar för uppfyllande av regionens styrkeområden. Kunskapsutveckling inom infrastrukturområdet bland tjm i kommunen utifrån föredragningar vid möten.
Påverkan nationella infrastrukturplanen	Utveckling i hela länet och gränsöverskridande	Samarbete i flertal nätverk och partnerskap, bland annat Transportutvecklingsrådet där näringslivet, Trafikverket, kommunerna och Jämtlands riksdagspolitiker deltar. Presentation av länets prioriteringar i samband med regeringens hearing. Skriftlig redovisning av länets prioriteringar i form av yttrande på förslag till Nationell infrastrukturplan.	Nytt objekt in bland "större investeringar", möjlighet till fortsatt utveckling av Mittbanan. Ökad tillgänglighet, säkerhet och hälsa längs våra större transportstråk.
Långsiktig utveckling av väg- och järnvägsnätet	Utveckling i hela länet	Samverkansavtal har tecknats med	Utveckling av transportsystemet för

		Trafikverket Rapport avseende tillgänglighet på E14/E45	ökad tillgänglighet, säkerhet och hälsa
Bärighet, 74 ton (BK4)	Ökad bärighet på våra viktiga transportstråk	Samverkan med näringen och Trafikverket. Deltagande vid Bärighetsråd (både Trafikverkets och Handelskammarens möten)	En omfattande del av statliga vägnätet i norra respektive södra delarna av länet öppnas upp för BK4 under 2022. Framtida förhoppningar om att samverkan och dialogen ska leda till ökad medelstilleddning till länet och därmed ökat underhåll av även det lågtrafikerade vägnätet – "farbara vägar året om" (tjålsäkring).
Omställning av flyget	Tillgänglighet	Interreg-projektet Green Flyway (avslutat under 2022). Uppstart av nytt projekt planeras för 2023.	Fossilfritt flyg samt ökat nyttjande av drönartransporter för olika ändamål.

1.3 Jämställdhet, integration samt miljö och klimat

1.3.1 Jämställdhet

1.3.1.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet med att stärka integrering av jämställdhet har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

Se texten under 1.1.2. Utifrån att intersektionalitet och hållbarhet är implementerat i alla processer och insatser i olika grad, så finns inga särskilda insatser kring just jämställdhet.

1.3.1.2 Ge exempel på insatser som har genomförts eller initierats under året. Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder men även insatser med annan finansiering kan redovisas. Ange max 5 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Mål Ange vilket eller vilka mål i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet respektive de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg) som insatsen ska bidra till.	Resultat i form av prestationer Beskriv uppnådda eller förväntade prestationer. För definitioner och exempel av prestationer se sidan 3.	Resultat i form av effekter Beskriv så långt det är möjligt uppnådda eller förväntade effekter på kort, medellång och lång sikt. Ange om det är uppnådda eller förväntade effekter. Ange även om resultatbeskrivningen baseras på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning.

			För definitioner och exempel av effekter på kort, medellång och lång sikt se sidan 3.
--	--	--	---

1.3.2 Integration

1.3.2.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet med att stärka integrering av integration har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

Se texten under 1.1.2. Utifrån att intersektionalitet och hållbarhet är implementerat i alla processer och insatser i olika grad, så finns inga särskilda insatser kring just integration.

1.3.2.2 Ge exempel på insatser som har genomförts eller initierats under året. Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder men även insatser med annan finansiering kan redovisas. Ange max 5 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Mål	Resultat i form av prestationer	Resultat i form av effekter
	Ange vilket eller vilka mål i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet respektive de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg) som insatsen ska bidra till.	Beskriv uppnådda eller förväntade prestationer. För definitioner och exempel av prestationer se sidan 3.	Beskriv så långt det är möjligt uppnådda eller förväntade effekter på kort, medellång och lång sikt. Ange om det är uppnådda eller förväntade effekter. Ange även om resultatbeskrivningen baseras på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning. För definitioner och exempel av effekter på kort, medellång och lång sikt se sidan 3.

1.3.3 Miljö och klimat

1.3.3.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet med att stärka integrering av miljö och klimat har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

Se texten under 1.1.2.

Under 2022 har Energikontoret jobbat med insatser kopplade till fokusområdena Fossilbränsle fria transporter och arbetsmaskiner och Hållbar konsumtion. Det har skett genom insatser som energi- och klimatrådgivning och samordning och utveckling av densamma, samordning av energi- och fastighetsnätverket, hållbara tjänste- och pendlingsresor, hållbara förnybara drivmedel för tunga transporter, laddbara transportbilar,

och utveckling av laddinfrastruktur i länet. En förstudie har genomförts inom ramen för React-EU, vilket har resulterat i ett flertal behov som nu omvandlas till projektinitiativ.

Region Jämtland Härjedalen och förvaltningsområde regional utveckling arbetar på flera fronter med miljö och klimatfrågor och med utgångspunkt i länets Energi- och klimatstrategi. Samtliga verksamhetsområden inom regional utveckling är berörda på olika sätt, och vi jobbar både internt hos oss själva och externt gentemot samverkansparter för att bidra till måluppfyllanden i strategin. Framsteg har åstadkommit bland annat i arbetet med integrering av Energi- och klimatstrategin i fördelning av de regionala tillväxtmedlen. Förutom det arbete som beskrivs här jobbas det kontinuerligt med till exempel svar på remisser, inspel till arbete med strategier, färdplaner, och program (exempelvis smart specialisering, ERUF, med flera). Region Jämtland Härjedalen driver även flera nätverk och arbetsgrupper samt ett Miljö- och klimatråd tillsammans med Länsstyrelsen.

Region Jämtland Härjedalen tecknade tillsammans med Länsstyrelsen och transportaktörer i länet ett elektrifieringslöfte i maj 2021. Ett nationellt uppdrag som samordnas och drivs av elektrifieringskommissionen. Arbetet utifrån elektrifieringslöftena har fortsatt under 2022 och resulterat i ett närmare samarbete med Jämtkraft kring arbetsgruppen för elektrifiering av transportsektorn. Under våren 2022 anordnade projektet Förnybart i tanken tillsammans med Miljö- och klimatråd Jämtlands län ett seminarium om elektrifiering av godstransporter i länet, vilket ledde till ansökningar från lokala aktörer och fyra elektrifieringspiloter i länet som beviljats stöd i form av snabbbladdare för tung trafik.

Nytt för 2022 är att Regionalt vattenforum, ett uppdrag för samordning kring vattenfrågor i Jämtlands län med koppling till regional utveckling, fysisk planering, och miljöaspekter, har tagits upp som ett arbetsområde under Miljö- och klimatråd Jämtlands län. Uppdraget är en del i styrkeområdet Jord, skog, och vatten inom ramen för programmet för smart specialisering.

- 1.3.3.2 Ge exempel på insatser som har genomförts eller initierats under året. Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder men även insatser med annan finansiering kan redovisas. Ange max 5 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Mål	Resultat i form av prestationer	Resultat i form av effekter
	Ange vilket eller vilka mål i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet respektive de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg) som insatsen ska bidra till.	Beskriv uppnådda eller förväntade prestationer. För definitioner och exempel av prestationer se sidan 3.	Beskriv så långt det är möjligt uppnådda eller förväntade effekter på kort, medellång och lång sikt. Ange om det är uppnådda eller förväntade effekter. Ange även om resultatbeskrivningen baseras på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning.

			För definitioner och exempel av effekter på kort, medellång och lång sikt se sidan 3.
Regionala arbetshubbar. Ett organisationsövergripande arbete med utveckling av regionala arbetshubbar som har utvecklats som en effekt och trendinsikt i pandemins spår.	<p>Prioritering RUS</p> <ul style="list-style-type: none"> Hela länet Hållbar utveckling Smart specialisering 	Ett unikt nätverk av arbetshubbar har börjat byggas i alla åtta av länets kommuner med medarbetare nu närvarande i Funäsdalen, Åre, Mattmar, Kluk, Ås, Stugun, Brunflo, och myndighetshubben Samverket i Östersund.	<p>Arbetshubbarna bidrar bland annat positivt till målen i Energi- och klimatstrategin i form av minskat resande.</p> <p>En större platsobundenhet gör också att anställda kan bo och verka i hela länet.</p>
<p>Projekt som genomförs på Energikontoret:</p> <p>Förnybart i tanken. Stolpe in för stad och land, Testresenär. Fastighetsnätverk Energi- och klimatrådgivning</p>	<p>Prioritering RUS</p> <ul style="list-style-type: none"> Hela länet Hållbar utveckling Smart specialisering 	<p>Genomförande av nätverksaktiviteter och kunskapshöjande insatser om förnybara drivmedel, fordon och laddinfrastruktur.</p> <p>Främjande insatser för att förtäta laddinfrastrukturen i länet. Samverkande och stödjande arbete med aktörer i arbetet med att skriva ansökningar till stöd för regionala testpiloter laddning tung trafik.</p> <p>Start av arbetsgrupp för vätgas.</p> <p>Producerar podd för spridning av kunskap och inspiration. Deltagit på mässor för att sprida kunskap och erbjuda rådgivning.</p> <p>Genomfört kunskapsseminarier till företag, BRF och privatpersoner.</p>	<p>Samhällsomställning i hela länet</p> <p>Företag har fått stöttning i sitt arbete med omställning till hållbara transporter</p> <p>Stöd elektrifieringspiloter</p> <p>Tillförd kunskap</p> <p>Etablerat nätverk och samarbetsytor</p> <p>Rådgivning om framförallt energieffektivisering och solceller har varit viktigt under året med stigande energipriser.</p>
RESPONSE - Cirkulär transformation genom design, digitalisering, material och produktutveckling.	<p>Projektet styr framför allt mot RUS:ens mål</p> <ul style="list-style-type: none"> Hållbar utveckling med hänsyn till olika intressen Utveckla våra styrkeområdena i Smart specialisering <p>Kopplat till målen i regionala strukturfondsprogrammet styr projektet framförallt mot målen Små och medelstora företags</p>	Response har genomfört brett kunskapslyft för företag och företagsfrämjare, workshop på temat cirkulär design och produktion samt cirkulär affärsmodell och lönsamhet. Fyra företag är utvalda för fördjupad utvecklingsprocess med start jan 2023.	<p>Har bidragit till ökad kunskap och medvetenhet både hos regionala företag, liksom hos aktörer i främjandesystemet. Utvärdering har gjorts.</p> <p>Har även stärkt kontakter med andra aktörer både nationellt och internationellt för fortsatt samverkan och lärande.</p> <p>På längre sikt förmodat positiv effekt kopplat till</p>

	tillväxt och konkurrenskraft och Hållbar omställning i näringslivet.		målen i Energi- och klimatstrategin. Framförallt inom området hållbar konsumtion, men även fossilbränslefria transporter och arbetsmaskiner, skogen som resurs och kolsänka samt förnybar energi.
--	--	--	---

Återrapportering 2 – Fördelning av anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder

Utifrån 5 § lagen om regionalt utvecklingsansvar respektive 4, 7 och 15–17 §§ förordningen om regionalt tillväxtarbete ska regionerna ge en beskrivning av arbetet med fördelningen av anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder under utgiftsområde 19 Regional utveckling. Redovisningen ska innehålla:

- En beskrivning av fördelningen av anslaget mellan projektverksamhet, regionala företagsstöd och stöd till kommersiell service.
- Uppgift om hur fördelningen av anslaget har bidragit till omställningen för att möta samhällsutmaningar och uppnå målet för den regionala utvecklingspolitiken samt mål i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet och de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg).
- En beskrivning av hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet har påverkat fördelningen av medel från anslaget.
- En beskrivning av hur olika territoriella perspektiv har beaktats samt på vilket sätt olika förutsättningar som råder i olika delar av länet påverkat fördelningen av medel från anslaget inom länet.

2.1 Beskriv hur regionen har fördelat anslaget mellan projektverksamhet, regionala företagsstöd och stöd till kommersiell service.

Region Jämtland Härjedalen beslutar inte på förhand om en plan för fördelning av medel från anslag 1:1. Hur fördelningen mellan projektstöd, företagsstöd och stöd till kommersiell service ser ut är ett resultat av strategiska avvägningar och prioriteringar som görs löpande. En del av medlen bokas dock på förhand upp som medfinansiering till ramprojekt med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), vilket beslutas av regionala utvecklingsnämnden. Det finns även ett beslut om att avsätta närmare 10 miljoner kronor av medel från anslaget som medfinansiering till Leaderprojekt fram till 2027.

Region Jämtland Härjedalen samordnar eller deltar i olika forum för kontinuerlig dialog med näringslivsföreträdare, innovationsstödjande aktörer, kommuner och andra offentliga aktörer. På detta sätt kan information, analyser av läget i länet och synpunkter på hur medlen bäst skapar hållbar utveckling tas tillvara. I grunden utgår prioriteringen av medel från anslaget dock alltid från de strategiska områdena i den nationella strategin för hållbar regional utveckling samt den regionala utvecklingsstrategin för Jämtlands län.

Inför ett verksamhetsår fastställer regionala utvecklingsnämnden vilka erbjudanden om företagsstöd som ska finnas. Den påverkar kommande års fördelning men styr inte i detalj den monetära fördelningen. Modellen för politisk styrning av företagsstödserbjudanden antogs under 2020 (dnr RUN/493/2019). En styrning som på förhand pekar ut hur den monetära fördelningen mellan stödtyperna ska se ut har bedömts begränsa strategisk

handlingsfrihet och anpassningsförmåga som behövs, inte minst under kristider då omvärldsläget snabbt kan ändras och därmed även behovet.

Behovet av projektfinansiering och hur mycket som fördelas som projektstöd styrs till stor del av de utlysningar om EU-medel som Tillväxtverket har. Under 2022 var prognosen för behov av regional medfinansiering till projekt med stöd ur Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), programmet Mellersta Norrland, hög. Det hölls många fördialogmöten men i slutändan genererade dessa relativt få beviljade stöd. Det var start av ny programperiod för ERUF och förväntningar på högt söktryck. Endast 8 av 17 projekt gick dock vidare till prioritering av Strukturfondspartnerskapet och den regionala medfinansieringsnivån blev därmed mycket lägre än väntat. Det visar på att regelverken inte alltid är anpassade till länets förutsättningar och hur snabbt fördelningen kan påverkas och att prognoser är svåra att ställa.

Även under 2022 har hanteringen av medel från anslaget präglats starkt av pandemin som på många sätt har påverkat marknadsförutsättningarna i samtliga branscher. Pandemin hade många negativa konsekvenser för företagen men det kan även konstateras att besöksnäringen i länet fick nya affärsmöjligheter tack vare dess inriktningen mot naturturism. Kriget i Ukraina är en annan omvärldsfaktor som påverkat fördelningen av medel. Dessa två stora händelser, pandemin och kriget, har tillsammans medfört att stora investeringsprojekt och regionala utvecklingsåtgärder inte har kunnat genomföras som planerat. 2022 har varit ett år med oro och osäkerhet som signum. Det har varit svårt att på förhand göra strategiska prognoser av hur regionala utvecklingsmedel behöver prioriteras trots återkommande forum där aktörer i länet fått bidra med kunskap om hur läget påverkar företagets konkurrenskraft och utveckling.

Stöd till kommersiell service har prioriterats till hemsändningsbidrag.

2.2 Beskriv hur anslaget använts för att uppnå en ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling.

Region Jämtland Härjedalen arbetar aktivt med frågan om hållbarhet i stödgivningen. Stöden riktas och prioriteras till satsningar/investeringar som bedöms leda till hållbar regional utveckling. Hållbarhetsbedömningen är en integrerad del i stödhandläggningen. Samtliga ärenden bedöms utifrån hur satsningen/investeringen bidrar till social-, ekonomisk- och ekologisk hållbarhet.

Under året har det genomförts ett flertal interna och djuplodade aktiviteter i syfte att driva "hållbarhetssäkring" av stödgivningen. Handläggare och strateger har bland annat deltagit i så kallade "hållbarhetsverkstäder". Dessa har anordnats av projektet Vägar till hållbar utveckling (diarienummer RUN/174/2020). Som en del av insatserna inom projektet tar Region Jämtland Härjedalen även fram en "hållbarhetshandbok" för handläggare som ska komplettera handläggarfrågorna i Nyps och ge ytterligare vägledning i bedömningen. Projektet har på ett tydligt sätt bidragit till verksamhetsutveckling och kompetensutveckling i frågor om hållbarhetsintegrering. Handläggare och strateger har även utbildats i att kunna identifiera målkonflikter ur hållbarhetsperspektiv.

Medvetenheten om hållbarhetsaspekternas betydelse bedömt också ha ökat bland stödsökande aktörer, såväl projektägare som företagare. Dels kan det vara en effekt av att ansökningsfrågorna kräver att svar formuleras och dels har omvärldsfaktorer och marknadskrafter säkert bidragit till utvecklingen. Det finns dock fortfarande behov av att vidareutveckla exempelvis frågebatteriet i Min Ansökan för att driva kvalitet i svaren och i nästa steg underlätta för handläggaren att göra hållbarhetsbedömningen i slutändan kunna dra slutsatser om hur anslaget har använts för att uppnå en ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

Värt att nämna är även att samverkan mellan offentliga aktörer kan bidra till att såväl skapa medvetenhet om hållbarhetsfrågor som till att skapa bättre inflöde av företagsstödsärenden ur ett hållbarhetsperspektiv. Region Jämtland Härjedalen har exempelvis ett informellt samarbete med Almi och lotsar företag till Almi för så kallad Framtidsdialog där en rådgivare och företagaren tittar på ur hållbarhetsperspektiv och identifierar fokusområden. Samarbetet gör att företagen bättre kan besvara de frågor som handlar om hållbarhet i Min Ansökan.

Under 2021 genomfördes en hållbarhetsanalys av stödets fördelning med extern konsult. Detta kunskapsunderlag har bland annat legat till grund för utformning av erbjudanden om företagsstöd. I syfte att tydliggöra ambitioner och behov kopplat till hållbar regional utveckling kan nämnas att Region Jämtland Härjedalen har utformat erbjudandet Stöd till hållbarhetsanalys. Region Jämtland Härjedalen erbjuder även stöd till energieffektivitetsåtgärder och dessa stöderbjudanden samspelar. Samarbete med Energikontoret finns kopplat till dessa ärendetyper.

2.3 Har anslaget bidragit till att nå målen i den regionala utvecklingsstrategin?

Ja

Beskriv i punktform hur anslaget har bidragit till att nå målen i den regionala utvecklingsstrategin.

- Tillgången till skattefinansierat utvecklingskapital är en mycket begränsad resurs hos länets kommuner och Region Jämtland Härjedalen Medel från anslag 1:1 blir därför avgörande för medfinansiering av projekt och åtgärder/investeringar i företag som förverkligar den regionala utvecklingspolitiken. Anslaget hade kunnat bidra än mer ifall regelverken i olika medfinansieringskällor varit mer anpassade utifrån länets förutsättningar och behov.
- Inledningsvis bör nämnas att varje enskilt ärende bedöms såväl utifrån bidraget till den nationella strategin för hållbar regional utveckling samt den regionala utvecklingsstrategin. I beredningshandläggningen bedömer ansvarig handläggare hur det projekt eller den företagssatsning som ärendet avser kommer att bidra till vision, mål och långsiktiga prioriteringar samt styrkeområdena för smart specialisering definierade i RUS. Regionala utvecklingsstrategier involveras i beredningsprocessen.
- Region Jämtland Härjedalen har haft lokal klassificering av projektstöd sedan 2021. På så sätt kan stöden följas och analyseras utifrån hur de bidrar till RUS-

prioriteringen att utveckla de styrkeområden som definieras i programmet för smart specialisering (Upplevelser, Hållbar energi, Jord, skog och vatten samt Digitala lösningar). Det finns en god spridning i hur projektstöden fördelas utifrån bidrag till styrkeområdenas utveckling och varje enskilt ärende bedöms utifrån detta RUS-mål.

- En långsiktig prioritering i RUS är även att det ska finnas förutsättningar för utvecklingskraft i hela länet och att resurser ska nå alla kommuner i länet. Den regionala utvecklingsfinansieringen når alla kommuner men det finns en variation avseende antal beviljade stöd och total stödsumma. I uppföljning av stödets geografiska spridning framgår att Ragunda kommun utmärkt sig avseende få beviljade stöd. Tidigare uppföljning och analys har också visat att företag i Ragunda kommun har fått en lägre andel av regionens totalt beviljade företagsstöd än vad som skulle motsvaras av kommunens andelar av de privat sysselsatta i regionen. Detta gällde även för Östersunds kommun och Krokoms kommun. En förklaring kan vara att det inom det privata näringslivet finns skillnader i näringslivets struktur mellan kommunerna som påverkar både företagens behov och möjligheter att söka stöd (Hållbarhetsanalys av företagsstöden, RUN/173:34/2020).
- Under 2022 genomfördes en analys av stödets inomregionala spridning och att särskilt analysera varför så få stöd beviljas till Ragunda kommun. Slutsatsen ger två huvudanledningar. 1) Det är skillnad i branschstruktur mellan kommunerna som påverkar stödmöjligheterna. 2) Det är skillnad i företagens ägar-/bolagsstruktur mellan kommunerna. När det kommer till den lägre nivån av stöd till Ragunda kommun kan detta förklaras av att företagen i den kommunen i större utsträckning tillhör en större koncern och då klassas som stort företag.

2.4 Har anslaget bidragit till att nå målen i det regionala strukturfondsprogrammet?

Ja

Beskriv i punktform hur anslaget har bidragit till att nå målen i det regionala strukturfondsprogrammet.

- Förverkligandet av det hållbara regionala utvecklingsarbetet och den europeiska sammanhållningspolitiken är i hög grad beroende av att Region Jämtland Härjedalen kan medfinansiera projekt och företagsutvecklande insatser med anslag 1:1. Det råder brist på skattefinansierat offentligt utvecklingskapital och aktörer i länet har haft svårt att attrahera konkurrensutsatta medel.
- Under 2022 drev Region Jämtland Härjedalen tre parallellt pågående ramprojekt som fördelade företagsstöd med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden. Två av dessa var inriktade mot att mildra coronakrisens/pandemins negativa effekter på företag och ett finansierar energieffektivitetsåtgärder i företag. Det sistnämnda avslutades med goda resultat den 31 december och övriga två löper till april 2023. Ramprojekten har växlat upp medel från anslag 1:1 och varit viktiga för att nå målen.
- 2022 präglades också starkt av pandemins effekter på genomförande av regionala utvecklingsprojekt. Många ändringsbeslut i ärenden som utgör medfinansiering till ERUF har varit nödvändiga utifrån perspektivet med programmets genomförande.

- I ett län med glesa strukturer med mindre kritisk massa och där det bor människor utspritt i hela geografin. Så har regional medfinansiering av även varit avgörande för att bygga bredbandsinfrastruktur inom programområdet. Region Jämtland Härjedalen har med stöd i Förordning (2015:211) om statligt stöd till regionala investeringar bidragit med medfinansiering.
- Årets fokus har varit på avslut av programperioden 2014-2020 och uppstart av programperiod 2021-2027.
- Region Jämtland Härjedalen vill i sammanhanget lyfta problematiken med att regionernas och Tillväxtverkets stödmöjligheter inte är likvärdiga när det gäller ERUF-projekt. Paragraf 6 i förordningen (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala utvecklingspolitiken utgör en stor begränsning då regionerna inte får projektfinansiera åtgärder som omfattas av stöd enligt förordningen (2022:1467) om statligt stöd till regionala investeringar samt förordningen (2022:1468) om statligt stöd för att regionalt främja företag (tidigare SFS 2015:211 och SFS 2015:210). Det leder till problem i hanteringen av medfinansiering till ERUF. Det är inte ovanligt att ERUF-projekt innehåller den typen av åtgärder och att besluten från Tillväxtverket hänvisar till legal grund i företagsstödsförordningarna. När projekt syftar till att ge stöd direkt till företag behöver statsstödsregelverket beaktas och regionerna har bara möjlighet att finansiera allmänna främjandeinsatser som inte utgör statsstöd med projektstödsförordningen som legal grund. Det här är en fråga som påverkar fördelningen av stödet eftersom det försvårar hanteringen och gör att regionerna egentligen behöver dela upp medfinansieringen till ERUF-projekt i flera olika ärenden, med pekning mot olika legala grunder. Region Jämtland Härjedalen önskar ett nationellt grepp kring detta genom ny översyn av projektstödsförordningen och förbättrat systemstöd i Nyps.

2.5 Har anslaget bidragit till att nå målen i de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg)?

Ja

Beskriv i punktform hur anslaget har bidragit till att nå målen i de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg).

- Medel från anslag 1:1 kan inte sägas ha varit avgörande för genomförandet av regionaktuella Interreg-program under den gångna programperioden. Medlen har dock varit bidragande till programmens måluppfyllelse i de ärenden där de har verkat.
- Under 2022 beviljades regional medfinansiering till tre nya Interreg-projekt, varav två Sverige-Norge och ett Northern Periphery and Arctic (NPA). Det var första gången som ett NPA-projekt beviljades medfinansiering.
- Det finns en problematik i att regelverk och uppföljningslogik inte är synkad. Hur medel från anslag 1:1 får användas som projektstöd och hur projektstöd följs upp stämmer inte helt överens med de förutsättningar som ges för Interreg-medlen.
- Den nya programperioden öppnar delvis till nya möjligheter och inflödet av ansökningar om regional medfinansiering till Interreg-projekt ser vi kommer öka.

2.6 Beskriv i punktform på vilket sätt olika territoriella perspektiv har beaktats och påverkat fördelningen av medel från anslaget inom länet.

- Som tidigare beskrivet är en långsiktig prioritering i RUS även att det ska finnas förutsättningar för utvecklingskraft i hela länet. Utifrån ett stödgivningsperspektiv innebär detta en aktiv strävan för att medel från anslag 1:1 ska nå ut i alla kommuner.
- Uppföljning visar att den regionala utvecklingsfinansieringen når alla kommuner, men det finns en variation avseende antal beviljade stöd och total stödsomma. I uppföljning av stödens geografiska spridning framgår att Ragunda kommun utmärkt sig avseende få beviljade stöd. Tidigare uppföljning och analys har också visat att företag i Ragunda kommun har fått en lägre andel av regionens totalt beviljade företagsstöd än vad som skulle motsvaras av kommunens andelar av de privat sysselsatta i regionen. Detta gällde även för Östersunds kommun och Krokoms kommun. Detta har Region Jämtland Härjedalen särskilt låtit analysera i syfte att bättre förstå anledningen och kunna vända insatser för att på ett ”rättvist” sätt nå ut med stöd.
- I analysen uppges en trolig förklaring vara att det inom det privata näringslivet finns skillnader i näringslivets struktur mellan kommunerna som påverkar både företagens behov och möjligheter att söka stöd (Hållbarhetsanalys av företagsstöden, RUN/173:34/2020).
- Under 2022 genomfördes sedermera analys av stödens inomregionala spridning. I uppdraget ingick även att särskilt analysera varför så få stöd beviljas till Ragunda kommun. Slutsatsen ger två huvudanledningar. 1) Det är skillnad i branschstruktur mellan kommunerna som påverkar stödmöjligheterna. 2) Det är skillnad i företagens ägar-/bolagsstruktur mellan kommunerna. När det kommer till den lägre nivån av stöd till Ragunda kommun kan detta förklaras av att företagen i den kommunen i större utsträckning tillhör en större koncern och då klassas som stort företag.

Återrapportering 3 – Samverkan med andra aktörer

Utifrån 5, 8 och 9 §§ lagen om regionalt utvecklingsansvar respektive 4–5, 14, 16 och 17 §§ förordningen om regionalt tillväxtarbete ska regionerna ge en beskrivning av hur samverkan med andra aktörer har bedrivits under året. Redovisningen ska innehålla uppgifter om:

- Inom vilka områden samverkan och gemensam finansiering har skett med länsstyrelsen respektive andra statliga myndigheter samt vilka resultat denna samverkan och gemensamma finansiering har medfört eller förväntas medföra.
- Inom vilka områden samverkan och gemensam finansiering har skett med länets kommuner samt vilka resultat denna samverkan och gemensamma finansiering har medfört eller förväntas medföra.
- Inom vilka områden samråd och gemensam finansiering skett med berörda organisationer och näringsliv i länet samt vilka resultat denna samverkan och gemensamma finansiering har medfört eller förväntas medföra.

3.1 Samverkan med länsstyrelsen

3.1.1 Beskriv inom vilka områden eller processer samverkan har skett med länsstyrelsen.

Region Jämtland Härjedalen har under året samlat aktörer till Näringslivsdialog för att fånga näringslivets behov och utmaningar.

Under året har samverkan med Länsstyrelsen bestått av fortsatt arbete inom ramen för Miljö- och klimatråd Jämtlands län.

Region Jämtland Härjedalen är aktiv i arbetet med det Regionala serviceprogrammet och ser kommersiell service som en viktig grundläggande förutsättning för utveckling. Samverkansforumet Service-Z där alla länets kommuner, Region Jämtland Härjedalen samt Länsstyrelsen Jämtlands län ingår träffas regelbundet och är en mycket viktig del i arbetet med att stödja aktörer som bedriver kommersiell service.

Tillsammans med Länsstyrelsen Jämtlands län och Skogsstyrelsen håller Region Jämtland Härjedalen i arbetet för det regionala skogsprogrammet. Förutom styrgruppen och arbetsgruppen, där de ovannämnda samarbetspartners finns representerade, samlas länets skogliga aktörer i ett s.k. Programråd. Under 2022 har arbetet med handlingsplanen för det regionala skogsprogrammet fortsatt och aktiviteter i form av en mindre seminarieserie har föreslagits utifrån det.

Det sker också en god samverkan med Länsstyrelsen Jämtlands län när det gäller arbetet med Regionalt vattenforum, ett forum som startades under 2022.

Länsstyrelsen har varit en given samverkanspart i arbete som kopplar an till regionala utvecklingsstrategin och har varit en aktiv och viktig part i processerna kring Smart specialisering.

3.1.2 Bedöm och motivera hur samverkan med länsstyrelsen har fungerat under året. Beskriv gärna även eventuella utmaningar eller framgångsfaktorer. Samarbetet med Länsstyrelsen fungerar bra. Dock uppfattas det fortfarande som att det inom vissa frågor finns en otydlighet i tilldelade roller och uppdrag.

3.2 Samverkan med andra statliga myndigheter

3.2.1 Beskriv inom vilka områden eller processer samverkan har skett med respektive myndighet.

Vi har mycket samverkan med Tillväxtverket utifrån att flera av våra uppdrag kanaliseras via dem. Inte minst gällande ESI-fonderna som sker framförallt i samverkan med Tillväxtverket och Svenska ESF-rådet.

Vi har haft samverkan med Jordbruksverket kring CAP.

När det gäller infrastrukturfrågor sker samverkan regelbundet med Trafikverket genom planupprättaruppdraget. Det handlar om en interaktiv dialog i utvecklingen av transportinfrastrukturen i länet där samarbetet är en förutsättning för planering och genomförande av beslutade åtgärder i den regionala transportplanen. Samarbetet och dialogen har också en viktig strategisk dimension där regional utveckling står i fokus.

3.2.2 Bedöm och motivera hur samverkan med respektive myndighet har fungerat under året. Beskriv gärna även eventuella utmaningar eller framgångsfaktorer.

Samarbetet har överlag fungerat väl men vi efterfrågar i vissa frågor större lyhördhet kring regionala behov och förutsättningar.

3.3 Samverkan med kommuner

3.3.1 Beskriv inom vilka områden eller processer samverkan har skett med kommuner.

Samverkan med kommunerna är viktig och en förutsättning för det regionala tillväxtarbetet. Regionens samverkansråd samlar politiska företrädare för Region Jämtland Härjedalen och kommunstyrelsernas ordförande från respektive kommun samlas. Vid dessa möten diskuteras och samverkas strategiska och aktuella frågor av gemensamt intresse för hela länet, exempelvis frågor som rör Smart specialisering, regionkontoret i Bryssel, regionala utvecklingsstrategin och gemensamma prioriteringar samt projekt.

Regional utvecklingsdirektör sammankallar även länets kommunchefer för att samverka länsgemensamma strategiska frågor.

Utöver detta sammankallar Region Jämtland Härjedalen näringslivschefer/tillväxtchefer i länets kommuner samt Länsstyrelsen till möten då gemensamma utmaningar och satsningar diskuteras. Andra exempel där samverkan sker är inom ramen för det regionala serviceprogrammet (återrapportering 1.3.2), kompetensförsörjning (återrapportering 1.4), samt infrastruktur (återrapportering 1.3.1) Samverkan kring frågor förande kommersiell service se text under 3.1.2.

Kommunerna bjuds in till infrastrukturmöten ca 8 ggr per år. Kommunerna deltar även i flertalet partnerskap och andra grupperingar där vi hanterar länets infrastrukturfrågor, som exempelvis Transportutvecklingsrådet, Partnerskap Mittstråket och Partnerskap Atlantbanan.

Samverkan sker också i ett antal gemensamma länsövergripande projekt.

3.3.2 Bedöm och motivera hur samverkan med kommuner har fungerat under året. Beskriv gärna även eventuella utmaningar eller framgångsfaktorer.

Samverkan fungerar på ett bra sätt men utmanas av kommunernas begränsade resurser och förutsättningarna för kommunernas deltagande är mycket ojämbördiga. För att kunna driva hållbar utveckling i länet, behöver vi skapa förutsättningar för att särskilt de mindre kommunerna ska kunna få resurser för att kunna ta till vara länets potentialer. Framgångsfaktorerna är kommunernas engagerade, kompetenta och lösningsinriktade tjänstepersoner och förtroendevalda med god helhetssyn, höga ambitioner och stark tillit till varandra.

3.4 Samråd med organisationer

3.4.1 Beskriv inom vilka områden eller processer samråd har skett med organisationer.

Olika organisationer såsom Heimbygda, LEADER, RF-SISU, Stiftelsen Gaaltije som driver sydsamiskt kulturcenter med flera har deltagit i processen kring regionala utvecklingsstrategin samt i Smart specialisering. Under året har olika organisationer varit aktiva som samverkansparter i arbetet med dessa processer.

Med de övriga tre nordliga länen sker en samverkan genom Northern Sparsely Populated Area, Europaforum Norra Sverige, det gemensamma Stockholmskontoret samt North Sweden European Office inom olika områden som är av gemensam betydelse, exempelvis infrastruktur och sammanhållningspolitik.

3.4.2 Bedöm och motivera hur samråd med organisationer har fungerat under året. Beskriv gärna även eventuella utmaningar eller framgångsfaktorer.

Samverkan och samråd med organisationer i länet och med andra regioner är av stor vikt för att nå resultat i det regionala utvecklingsarbetet. Det ger handlingskraft och ökad kunskap och samverkan är en förutsättning när de egna resurserna är begränsade. En pandemi har givetvis utmanat samverkansformer av olika slag, främst med mindre organisationer. Men har i senare delen av 2022 börjat återtas mer och mer.

3.5 Samråd med näringsliv

3.5.1 Beskriv inom vilka områden eller processer samråd har skett med näringsliv. Samråd har skett med länets näringslivsorganisationer bla. Handelskammaren Mitt, Samling Näringsliv, Almi etc. genom månatliga näringslivsdialoger.

Näringslivsorganisationer har varit med i processen kring den regionala utvecklingsstrategin samt i Smart specialisering.

Region Jämtland Härjedalen har även ett samverkansarbete med Handelskammaren kring att arrangera ett Näringslivsparlament där länets näringslivsaktörer bjuds in för en dialog utifrån fyra fokusområden för en möjlighet att komma med inspel och lyfta de frågor som är viktiga för dem i utformningen av regionalt utvecklingsarbete.

Samverkan med näringslivets organisationer när det gäller transportinfrastrukturen sker regelbundet genom regionens transportutvecklingsråd, flygrådet samt regionens styrgrupp i samarbetet med SJ. Samverkan handlar om viktiga utbyten när det gäller till exempel bärighet på vägar BK4-utbyggnaden för tunga transporter, tillgänglighet genom flyget samt utveckling av den kommersiella tågtrafiken till länet.

Region Jämtland Härjedalen driver samverkansarenan Länspartnerskapet som samlar deltagare från ett antal strategiska organisationer. Länspartnerskapet möts två gånger per år inför Strukturfondspartnerskapet Mellersta Norrlands prioriteringsmöten.

3.5.2 Bedöm och motivera hur samråd med näringsliv har fungerat under året. Beskriv gärna även eventuella utmaningar eller framgångsfaktorer.

Det har varit väldigt bra och framåtsyftade dialoger och samverkansformer. Viktiga inspel kommer från näringslivet kring behov samt utmaningar och dialog har kunnat föras inom olika påverkansfrågor som är viktiga för näringarna i länet.

Näringslivsdialogerna fungerar bra och är numera ett upparbetat forum. Utvärderingar visar att det är uppskattat av deltagarna.

Utmaningarna är att länets organisationer är små och företrädarna få samtidigt som de förväntas delta i lika många forum som organisationer med fler företrädare. Framgångsfaktorerna är digitala dialoger och att vi maktar hålla i och skapa förtroenden och tillit.

Återrapportering 4 – Analys uppföljning och utvärdering

Utifrån 5 § lagen om regionalt utvecklingsansvar respektive 4, 7, 9, 16 och 17 §§ förordningen om regionalt tillväxtarbete ska regionerna ge en beskrivning av hur arbetet med att analysera, följa upp och utvärdera det regionala tillväxtarbetet har bedrivits under året. Redovisningen ska innehålla uppgift om:

- Hur resultat, erfarenheter och kunskap från arbetet med analyser, uppföljningar och utvärderingar har tagits till vara i det regionala utvecklingsarbetet.
- Vilka analyser, uppföljningar och utvärderingar som har genomförts.
- Vilka av dessa analyser, uppföljningar och utvärderingar som helt eller delvis har finansierats med medel från anslaget 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling.
- Hur en ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet har integrerats i analyser, uppföljningar och utvärderingar.
- Hur olika territoriella perspektiv har beaktats samt vilken hänsyn som har tagits till olika förutsättningar som råder i olika delar av länet i genomförandet av analyser, uppföljningar och utvärderingar.

Enligt villkor för budgetåret 2022 för regionerna och Gotlands kommun inom utgiftsområdena 19 Regional utveckling och 22 kommunikationer ska regionerna, i samarbete med Tillväxtverket, bidra till att säkerställa nationell uppföljning av det regionala utvecklingsarbetet samt uppföljning av anslaget 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling.

4.1 Beskriv hur det strategiska arbetet med analyser, uppföljningar och utvärderingar har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

Under året har uppföljning av företagsstöd och medel för projektverksamhet kopplade till anslag 1:1 utförts mer systematiskt och med bland annat fokus på att hitta sätt att se effekter på insatserna.

Utmaningen är fortfarande de egna resurserna och arbetstiden som krävs. Att följa upp de styrande dokumenten vi har idag är utmanande då det är svårt att konkretisera på så vis att det gör det långsiktigt hållbart att få ett gott resultat vid uppföljning.

4.2 Finns det en plan, strategi eller motsvarande för arbetet med analys, uppföljning och utvärdering för regionen?

Ja

Nej

4.3 Beskriv om och hur ni säkerställer att arbetet med analys, uppföljning och utvärdering genomförs löpande, systematiskt och långsiktigt.

Det har pågått ett arbete under en längre tid med att ta fram ett Ramverk för uppföljning, utvärdering och lärande för att säkerställa det systematiska arbetet av uppföljningen av den regionala utvecklingsstrategin. I början av 2022 togs ett förslag på en struktur och innehåll av externa konsulter fram under projektet Vägar till hållbar utveckling. Under hösten har arbetet fortsatt bland annat genom interna workshops samt framtagande av indikatorer.

Utmaningen är och har varit kopplat till tiden som krävs för att konkretisera och strukturera ett förändringsteoretiskt uppföljningssätt. Detta främst på grund av att arbetssättet är nytt och det saknas tidigare struktur. Den visionära Regionala utvecklingsstrategin skapar också utmaningar i framtagande av lämpliga indikatorer för övergripande uppföljningen av länets utveckling.

Inom uppföljning och utvärdering av anslag 1:1 pågår också ett aktivt utvecklingsarbete där ambitionen bland annat är att hitta sätt att följa möjliga effekter. En bättre systematisering har pågått hela året och kommer att fortsätta under 2023.

4.4 Beskriv hur resultat, erfarenheter och kunskap från analyser, uppföljningar och utvärderingar har tagits till vara i regionens regionala utvecklingsarbete.

I och med en bättre spridning av statistik och rapporter har fler kunnat ta del av information och haft nytta av den i olika arbetssammanhang. Här är <https://analysportalnorr.se> och de olika forum som regionen är med i de främsta sätten att sprida på resultaten och kunskapen. Spridning har även skett via näringslivsdialoger inom länet samt vår egen hemsida.

4.5 Beskriv hur samtliga dimensioner av hållbar utveckling, det vill säga den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga har integrerats i analyser, uppföljningar och utvärderingar.

I ungefär två år har vi jobbat aktivt med projektet Vägar till hållbar utveckling. Detta projekt tar hänsyn till att samtliga dimensioner av hållbarhet integreras i arbetet kring uppföljning och analyser.

4.6 Beskriv hur olika territoriella perspektiv har beaktats i analyser, uppföljningar och utvärderingar.

Inomregionala skillnader tas alltid i beaktan vid analyser, då oftast på kommunnivå men även på DESO samt olika rutstorlekar om data finns. En prioritering för regionens utvecklingsarbete är Utvecklingskraft i hela länet, därmed är inomregionala skillnader ett viktigt perspektiv i uppföljningen av RUS. Utmaningen här är att det inte alltid finns data.

4.7 Lista max 10 av de viktigaste analyserna, uppföljningarna och utvärderingarna som genomförts under året kopplat till regionens regionala utvecklingsarbete i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Typ av underlag Valbara alternativ: • Analys • Uppföljning • Utvärdering	Helt eller delvis finansierat av anslag 1:1 Valbara alternativ: • Ja • Nej • Delvis	Huvudsakligt syfte Valbara alternativ: • Kunskapsutveckling • Löpande rapportering • Underlag till beslut • Underlag till beslut – corona-relaterat • Underlag till strategi • Övrigt	Huvudsakligt ämne Valbara alternativ: • Hög livskvalitet med goda och attraktiva livsmiljöer • God samhällsplanering • God tillgång till kommersiell och offentlig service • Väl fungerande infrastruktur för kompetensförsörjning och livslångt lärande • Utvecklat regionalt kompetensförsörjningsarbete • Omställning genom starka regionala innovationssystem och smart specialisering • En konkurrenskraftig, cirkulär och biobaserad samt klimat- och miljömässigt hållbar ekonomi • Tillvarata digitaliseringens möjligheter • Ett gott näringslivsklimat med goda ramvillkor och väl fungerade kapitalförsörjning • Internationalisering, investeringsfrämjande och ökad export • Förbättrad tillgång till snabbt bredband och ökad digital användning • Tillgänglighet genom hållbara transportsystem • Övrigt
Underlag näringslivsdialoger	Analys	Nej	Löpande rapportering	Övrigt
Trender och prognoser	Analys	Nej	Kunskapsunderlag	Utvecklat regionalt kompetensförsörjningsarbete
Fördjupade analyser av Trender och prognoser – Största bristerna	Analys	Nej	Kunskapsunderlag	Utvecklat regionalt kompetensförsörjningsarbete
Arbetsmarknad och pensionsavgångar	Analys	Nej	Kunskapsunderlag	Utvecklat regionalt kompetensförsörjningsarbete
Förbättring av uppföljning av 1:1 medel	Uppföljning	Ja	Löpande rapportering	Övrigt

Analys av företagsstödens inomregionala spridning	Analys	Ja	Kunskapsunderlag	Ett gott näringslivsklimat med goda ramvillkor och väl fungerade kapitalförsörjning
E14 och E45. Strategi för utvecklingen av de två nordliga europavägar	Analys	Nej	Kunskapsunderlag	God samhällsplanering

5 Övriga medskick

Agenda 2030 är för oss ett verktyg för att uppnå vår målbild för 2050 i RUS. Vi funderar mycket kring odelbarheten både mellan de tre hållbarhetsaspekterna, men även i målen i agenda 2030. Det vill säga hur vi arbetar med den odelbarheten på bästa sätt och därmed de målkonflikter som uppstår. Vi redovisar inte särskilt efter Agenda 2030, men har ändå ett pågående arbete kring det.